

MANIFEST Descobrir

PER UN TURISME
AL SERVEI DEL PAÍS

Índex

Presentació	3
Manifest Descobrir per un Turisme al servei del país	5
Recull de premsa.....	10
Dades de contacte.....	12

PRESENTACIÓ

Cal un canvi urgent del model turístic

La revista *Descobrir Catalunya* ha elaborat aquest mes de setembre de 2020 un Informe Executiu a partir de dades inèdites de l'estudi acadèmic de l'Escola de Turisme i Direcció Hotelera de la UAB i de diverses fonts com l'INE, la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i l'Organització Mundial del Turisme. L'informe mostra com l'impacte de la crisi sanitària ha capgirat el model turístic català. Un model que fins ara vivia principalment del turisme internacional de sol i platja, i que aquest estiu s'ha hagut de reinventar per donar sortida al creixement de la demanda del turisme de proximitat, i en especial el turisme rural.

Precisament per aprofitar els aprenentatges que ha deixat la crisi sanitària, una trentena llarga d'entitats i personalitats del turisme català han impulsat el

"Manifest Descobrir per un nou model de turisme al servei del país", que ja compta amb més de 800 signants d'àmbits molt diversos. Entre els impulsors del Manifest hi ha la Confederació del Turisme Rural i l'Agroturisme de Catalunya (TURALCAT), la Confe-

L'impacte de la crisi sanitària ha evidenciat la fallida del model turístic català

*El manifest
demana
construir un
nou model
de turisme
sostenible*

deració Catalana d'Agroturisme i Turisme Rural (CONCATUR), l'Associació Turisme Rural Girona, la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC), la Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN), l'Associació de Guies de Catalunya (AGUICAT), l'Associació de Guies Interpretadors del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici i l'Associació de Guies Intèrprets del Parc Natural de l'Alt Pirineu, entre d'altres. Dentre els més de 800 signants hi ha personalitats com l'exdirectiu de Turisme de Barcelona, Manel Ca-

sanovas; el professor de l'Escola de Turisme de la UdG José Antonio Donaire; l'economista Miquel Puig; el doctor en Geografia de la UAB Francesc Romagosa; el president de la junta rectora del Parc Natural de l'Alt Pirineu, Joan Ordi; o el director de Territori i Medi Ambient de la Fundació Catalunya-La Pedrera, Miquel Rafa.

El manifest denuncia les grans factures ambientals i socials que deixava la sobreexplotació del model turístic de masses al litoral català que ara ha fet fallida, i demana construir un nou model de turisme responsable i sostenible per protegir el territori, la identitat i fer que el turisme continuï sent un motor de desenvolupament econòmic, però partint de la dinamització de les comunitats locals.

Els impulsors fan una crida al teixit socioeconòmic, a les institucions i a la ciutadania perquè s'adhereixin al manifest, i les properes setmanes tenen previst celebrar diverses reunions amb representants de partits polítics i institucions per traslladar-los aquesta petició que subscriu un ampli espectre del sector turístic català i que consideren que hauria de ser present en els debats de la imminent campanya electoral catalana.

Manifest Descubrir per un nou model de turisme al servei del país

Estem passant per un tràngol tan dramàtic com sobtat. La pandèmia de la Covid-19 ens ha agafat amb els deures pendents i ha fet aflorar totes les contradiccions d'un sistema econòmic i social que viu del **creixement il·limitat, la hipermobilitat i la sobreexplotació del turisme internacional de sol i platja**. Un model majoritari que a Catalunya porta 40 anys de creixement ininterromput i que ha derivat en el monocultiu turístic de masses al litoral que ara fa fallida.

Al nostre país el nombre de turistes estrangers havia anat incrementant-se de manera sostinguda: **dels 9 milions l'any 2000 als 19 milions del 2019**, fent que el turisme hagi passat a representar el 12% del PIB. Tanmateix, en ser el sector que paga els salaris més baixos, **les zones amb major especialització turística han vist alentir la seva prosperitat** en relació a la resta. És l'hora de passar a l'acció davant de l'impacte negatiu d'aquest model que deixa grans **factures ambientals i socials** sobre el territori i la gent que hi viu. La tem-

porada d'estiu que deixem enrere, tan anòmala a causa de la crisi sanitària, ha constatat que cal una alternativa, i per això diverses persones i entitats del sector hem decidit fer un pas endavant i treballar per un model turístic diferent de l'actual que estigui al servei del país.

Construir aquest nou model és vital i és possible, partint de la màxima del turisme responsable i sostenible: un bon lloc per viure és un bon lloc per visitar. **És deure de tots protegir el territori, la identitat i fer que el turisme continuï essent motor de desenvolupament socioeconòmic** gràcies a la dinamització de les comunitats locals i de sectors estratègics de qualsevol societat avançada, com són l'agroalimentació o la cultura.

Ens proposem, doncs, d'impulsar un turisme conscient, que tingui un impacte global positiu sobre les destinacions. I, per aconseguir-ho, els impulsors d'aquest manifest demanem que s'implementin les següents **5 grans mesures**.

1. Incorporar els criteris de sostenibilitat en les polítiques de turisme

El planeta ho necessita i la societat ho exigeix; la sostenibilitat ja no pot ser un objectiu, sinó un punt de partida. Cal establir normatives per protegir el territori seguint els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 aprovada per l'Organització de les Nacions Unides.

2. Promoure el turisme de proximitat com a objectiu de país

Cal destinar una part substancial de la taxa turística que es recapti a l'impuls del turisme intern; fer una planificació dels fluxos de visitants per desestacionalitzar l'activitat i evitar la massificació; repartir de manera més igualitària els ingressos que genera l'activitat turística; treballar amb guies i empreses locals per reforçar el teixit econòmic i ciutadà del territori; estimular el turisme de natura reforçant i ampliant el Pla d'Ecoturisme de Catalunya; potenciar la mobilitat tranquil·la d'activitats com el senderisme o el cicloturisme; promoure l'oferta de productes agroalimentaris de proximitat i de temporada; protegir la qualitat, integritat i atractiu dels nostres paisatges i preservar el patrimoni cultural material i immaterial que configura la identitat del país.

3. Augmentar la qualificació dels negocis turístics i substituir els llocs de treball precaris per ocupació de qualitat

Això implica facilitar la reforma o fins i tot el tancament dels negocis i activitats que no treballin amb els valors de la destinació. Aquesta reconversió ha d'anar acompanyada de la renaturalització d'espais degradats; de polítiques contra el despoblament —especialment a les comarques d'interior i de muntanya—; de suport i recuperació del sector primari; d'una inversió en la formació professional en el món rural per aconseguir crear ocupació digna i incrementar la professionalitat i qualitat del servei que s'ofereix; d'un reforç de les iniciatives de creació d'ocupació en l'àmbit local i d'ajudes per a la transformació digital del sector que permetin eliminar la bretxa tecnològica.

4. Ordenar l'activitat turística per combatre la massificació

Tenim un territori únic pel seu patrimoni cultural, per la biodiversitat i per una geografia que, a tall d'exemple, en tan sols tres-cents quilòmetres, acull els horitzons del delta de l'Ebre i els cims del Pirineu a més de 3.000 m d'altitud. Aquesta riquesa permet oferir un gran ventall d'experiències i possibilitats que s'han de desenvolupar damunt del territori de manera equilibrada. El turisme pot ser una pota important de l'alternativa econòmica per a les comarques d'interior —al costat d'un sector primari viu i d'una cultura dinàmica—, especialment en zones en risc de despoblació. Per això convé controlar les nombroses modalitats d'allotjament, sobretot aquelles que poden afectar l'accés a l'habitatge dels seus habitants, i regular les activitats al territori a fi d'evitar la saturació de les destinacions.

5. Crear una **taula unitària** per a la gestió de Catalunya com a destinació

Fins ara, els diversos patronats turístics i administracions han desenvolupat les seves pròpies eines de gestió i promoció sense una visió estratègica comuna. La mirada conjunta de totes les institucions implicades permetria fer una gestió integrada del turisme al nostre país per abordar els reptes que se'ns plantegen i trobar-hi solucions seguint els criteris de responsabilitat i sostenibilitat.

Per tal que aquestes mesures esdevinguin una realitat, fem una crida al teixit socioeconòmic, a les institucions i a la ciutadania perquè s'adhereixin a aquest manifest i col·laborin, així, a fer gran el moviment cap a un model de turisme al servei del país.

Reconvertim el turisme, redescobrim Catalunya!

Barcelona, setembre del 2020

Els impulsors del Manifest

Confederació del Turisme Rural i l'Agroturisme de Catalunya (TURALCAT) • Confederació Catalana d'Agroturisme i Turisme Rural (CONCATUR) • Associació Turisme Rural Girona, Costa Brava i Pirineu • Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) • Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN) • Associació de Guies de Catalunya (AGUICAT) • Associació de Guies Interpretadors del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici • Associació de Guies Intèrprets del Parc Natural de l'Alt Pirineu • Revista Descobrir

Primers signants

Pere Alzina, guia de natura Beyond Barcelona • **Inma Ballbé**, DCB. Turisme i Desenvolupament Local • **Xavier Basora**, ambientòleg a l'empresa Espai TReS • **Jordi Pau Caballero**, Nordic Walking Pirineus i Guies Pirineus • **Pau Calero**, guia de natura SK Kayak • **Cesc Capdevila**, guia intèrpret de l'Alt Pirineu • **Josep Capellà**, DCB. Turisme i Desenvolupament Local • **Manel Casanovas**, Santuari del Miracle • **José Antonio Donaire**, professor a l'Escola de Turisme de la UdG • **Mireia Font**, impulsora de la ruta *El Cinquè Llac* i propietària de Casa Leonardo • **Vanesa Freixa**, Obrador Xisqueta • **Núria Garcia Quera**, escriptora i impulsora de la ruta *Ramat de Camins* • **Isabel Junquera**, Directora de la consultora especialitzada en dinamització rural i turisme sostenible Repte Territorial • **Lluís Llobet**, geògraf i director del Centre d'Art i Natura • **Rafael López-Monné**, fotògraf, geògraf, professor de la URV i especialista en camins • **Evarist March**, Naturwalks • **Meritxell Omella**, *El Brogit Guiatges* • **Joan Ordi**, president de la junta rectora del Parc Natural de l'Alt Pirineu • **Miquel Puig**, economista • **Miquel Rafa**, biòleg, alpinista i director de Territori i Medi Ambient de la Fundació Catalunya-la Pedrera • **Francesc Romagosa**, professor de l'EUTDH-UAB i codirector del postgrau d'Ecoturisme • **Magí Seritjol**, gestor cultural i director del festival *Tarraco Viva* • **Rafael Vallbona**, escriptor • **Santi Valldepérez**, productor audiovisual, consultor i director del *Terres Festival* • **Alba Serra**, Hotel Terradets • **Ana Mira**, editora de *Descobrir Catalunya* • **Joan Morales**, director de *Descobrir Catalunya*

**i 800 signants més,
registrats a través del web**
www.manifest.descobrir.cat

Recull de premsa

◀ **30 Minuts**
TV3

La Vanguardia
edició impresa
i digital ▶

El turisme rural supera un 90% d'ocupació

SÍLVIA OLLER
Girona

Els allotjaments de turisme rural catalans han tancat l'estiu amb més bones dades que fa un any. El sector ha registrat ocupacions superiors a un 90% de mitjana a l'agost gràcies al creixement de la demanda interna. Segons l'informe que ahir van fer públic les tres principals entitats de referència del turisme rural de Catalunya (Concatur, Turalcat i Turisme Rural Girona, que sumen un total de 1.250 allotjaments) i la revista *Descubrir*, la demanda interna ha experimentat un increment d'un 23% en nombre de viatgers i d'un 48% en nombre de pernотacions. En canvi, la internacional ha caigut un 67% en visitants i nits reservades.

El producte estrella ha estat la casa rural independent amb piscina, mentre que els allotjaments que lloguen habitacions han patit més la crisi. Malgrat les bones xifres d'ocupació, els allotjaments auguren una caiguda d'entre un 70% i un 80% de la facturació aquest any en comparació amb el 2019 a causa dels mesos que van haver d'estar tancats pel confinament.

El sector del turisme rural ha impulsat un manifest, subscrit per més de 600 entitats i personalitats, en què propugna "un canvi urgent" del model turístic.

LA VANGUARDIA | Vida

Al Minuto Internacional Política Opinión Vida Deportes Economía Local Gente Cultura Sucesos Temas

Directo Coronavirus: segunda ola en España y en Europa

CAT-TURISMO RURAL (PREVISIÓN) **El turismo rural catalán cierra un buen verano con una ocupación del 90 %**

REDACCIÓN 30/09/2020 13:58

Barcelona, 30 sep (EFE).- Los alojamientos de turismo rural en Cataluña han cerrado un verano "muy positivo" con una ocupación media del 90 % y superior a la temporada pasada, pese a que el sector prevé que podría cerrar el conjunto del 2020 con un 70 % menos de facturación debido a la crisis de la COVID-19.

La revista Descubrir Catalunya y las tres principales confederaciones de alojamiento de turismo rural de Cataluña han presentado los datos de ocupación de la temporada de verano y un manifiesto que apuesta por un cambio de modelo turístico.

El presidente de la Confederación de Turismo Rural i l'Agroturisme de Catalunya (Turalcat), Carles Barcons, ha asegurado que, en general, el verano ha sido "bastante bueno" y que la mayoría de alojamientos rurales que se alquilan enteros han mejorado sus ingresos respecto al año pasado, sobre todo, en agosto, mes que han cerrado con un 90 % de ocupación.

Según Barcons, en los meses de junio y julio ha habido más problemas, pese a que la segunda quincena de julio también fue

El turisme rural tanca la temporada d'estiu amb dades «molt positives»

► Les entitats volen promoure els viatges de proximitat i augmentar la qualificació de les feines

ACN BARCELONA

■ El turisme rural ha tancat la temporada d'estiu amb dades «molt positives», considerablement «millors» que les del 2019 i amb una ocupació de prop del 90%. Les entitats del sector s'han mostrat «satisfetes» però han advertit d'una caiguda «substancial» de la facturació anual, de prop del 70%, i un increment de les despeses. «De cara al 2021 estem a l'expectativa. [...] Passarem mesos durs, però a partir de Setmana Santa començarem a sortir del túnel», va vaticinar ahir la gerent de l'Associació Turisme Rural Girona, Costa Brava i Pirineu, Teresa Vilà, en la presentació del manifest per canviar el model turístic. En el document, les entitats reclamen promoure el turisme de proximitat i augmentar la qualificació dels llocs de treball, entre d'altres.

El descens dels viatges internacionals causat per la pandèmia ha fet «trontollar» el model turístic de Catalunya i ha posat en valor el turisme de proximitat. Aquest estiu, el turisme rural ha augmentat «de forma notable» i ha permès al sector fer un balanç «força positiu» de la temporada estival.

De fet, segons un estudi de la

Acte de presentació del manifest per canviar el model turístic, ahir a Barcelona

90%», va assegurar ahir el director de la revista Descubrir Catalunya, Joan Morales, a la roda de premsa. El president de la Confederació de Turisme Rural i l'Agroturisme de Catalunya (Turalcat), Carles Barcons, va qualificar la temporada

l'agost. Al setembre, les dades generals són bones però Barcons va reconèixer una «certa por» de cara a la temporada d'hivern. En el global de l'any, la majoria de propietaris preveuen un descens del 70% de la facturació respecte al 2019.

amb un augment d'entre deu i vint punts respecte a l'any passat. Al'agost, el percentatge ha augmentat fins al 90% «malgrat les incerteses». La primera quinzena de setembre s'ha registrat un comportament similar, mentre que a

EFE

elDiario.es

Dades de **contacte**

www.manifest.descobrir.cat

Director de *Descobrir Catalunya*

Joan Morales

jmorales@som.cat

Editora de *Descobrir Catalunya*

Ana Mira

amira@som.cat

Octubre 2020